

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizde yaşayan mevsimlik tarım işçilerinin çalışmak için göç etmek zorunda oldukları alanlarda; barınma, ulaşım, eğitim, sosyal güvence gibi temel haklarının sağlanmasının önündeki siyasal, ekonomik ve sosyal engellerin araştırılması, çözüm önerilerinin belirlenmesi, gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. (10/05/2024)

Serkan SPER
Bolu Mu.

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Seyit TORUN
Ordu Mu.

Ayhan BAKUR
Adana Mu.

Deniz DEMİR
Ankara Mu.

Burhanettin ÖZÜT
Adana Mu.

Eylül ERGÜZ ERTÜRKÜL
Zonguldak

U.İ. Utku Gökçören
Eskişehir Mu.

Faik ÖZTAK
Tekirdağ Mu.

Aliye TİMİŞ ERGİLER
ANKA

A. Tuncay ÖZKAN
İzmir Mu.

Özgür ERDEM İNCESESU
Ardahan Mu.

Nurhayat ALTACI
Bursa

594. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Orhan SÖMER	Aydın	
Eurim Karakoz	Aydın	
Toker Arç	Bolu	
Mehip Kerkar	Bilecik	
Ediz Ün	Edirne	
Talih ÖZCAN	DÜCE Mb.	
Kadim Durmaz	Tokat MV	
İzzet ARBULUT	BURDUR MV.	
Hakan ÖZTÜRK	Bursa MV	

GEREKÇE

Tarım ürünlerinin tarladan sofralarımıza ulaşmasında tarım işçilerinin çok büyük emekleri ve alın teri vardır. Gezici ve geçici mevsimlik tarım işçiliği 1980'li yıllara kadar artan nüfus ve beraberinde getirdiği yoksulluk ve topraksızlaşmayla beraber yaygınlaşmaya başlamıştır.

Mevsimlik tarım işçileri ve ailelerinin geçimlerini sağlamak için çalıştıkları alanlara ulaşımı ve bu alanlarda yaşam koşullarının iyileştirilmesi, insan onuruna yaraşır asgari hayat standartlarının devlet tarafından sağlanması Anayasamız ile devletimize verilmiş görevlerdendir. Zira Anayasamızın 5'nci maddesi Devletin Temel Amaç ve Görevleri başlığı altında *"Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."* emredici hükmünü içermektedir.

Mevsimlik tarım işçileri çalışma yerlerinde insan onuruna yaraşır standartta olmayan barınma alanlarında hayatta kalmaya çalışmaktadır. Şöyle ki, sıcak ve soğuğa karşı koruması olmayan derme çatma çadırlarda hijyen koşullarından uzak tuvalet ve banyo imkanlarından yoksun şekilde hiçbir sosyal güvencesi olmadan günlük yevmiye ile hayatta kalma mücadelesi vermektedirler. Bununla birlikte mevsimlik tarım işçilerimizle beraber yaşayan eğitim çağındaki çocukları, ailelerinin hayat mücadelesi sebebiyle sağlıksız ve düzensiz bir çevrede yaşamak zorunda kalmanın yanında okul döneminde aileleri çalışmak zorunda olduğu için anayasal eğitim haklarından da mahrum kalmaktadır. Zira tarlada, bahçede çalışmaya giden aile bireyleri çocuklarıyla ilgilenecek kimse bulamadıkları için şehirden ve şehrin sağladığı imkanlardan mahrum olmaktadır.

Gerek uluslararası hukuk gerekse milli hukukumuz gözetildiğinde, barınma, eğitim gibi temel hak ve ihtiyaçların Uluslararası Sözleşmeler ve Anayasamız ile güvence altına alındığı tartışmasız bir gerçektir. Zira Anayasamızın 90'ncı maddesi beşinci fıkra hükmüne göre *"Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır."* Ülkemizin 27 Mayıs 1949 tarihinde Resmi Gazete ile yayımlanan ve tarafı olduğu İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 26'ncı maddesinde *"Her şahsın öğrenim hakkı vardır. Öğrenim hiç olmazsa ilk ve temel safhalarında parasızdır. İlk öğretim mecburidir."* Anayasamızın İkinci Kısım Temel Haklar ve Ödevler başlığı altında Üçüncü Bölümünde yer verilen Sosyal ve Ekonomik Haklar alt başlığında 56'ncı maddesi *"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir."*, 42'inci maddesinde *"Herkes, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz."* 60'ncı maddesinde *"Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar."* şeklinde amir hükümle anayasal güvence altına alınmıştır.

Sunulan bu meclis araştırması önergesiyle mevsimlik tarım işçilerimizin yaşadıkları sorunların tespiti ile barınma, ulaşım, eğitim, sosyal güvence gibi temel haklarının sağlanmasının önündeki siyasal, ekonomik ve sosyal engellerin araştırılması ve bunların ortadan kaldırılması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

